

UITTREKSEL UIT DE NOTULEN VAN DE GEMEENTERAAD

Zitting van: donderdag 22 juni 2017

Aanwezig: Marie-Rose LOCQUET, voorzitter van de gemeenteraad
Ignace DE BAERDEMAEKER, burgemeester
Andy DE COCK, Filip DE LANDTSHEER, Gertjan DE WILDE, Igor ROGIERS,
Natasha VAN DER VENNET, Roger VAN DE WEGHE, Frederik DE CROPPE,
Claudine DE GEEST, Frank JANSSENS, Marianne MATTHYS, Marc VAN DAMME,
Sandra DE SMET, Alex DE SMET, Koen DE WILDE, Vincent DE WILDE,
Gert SCHELSTRAETE, Gerda VAN HULLE, Pieter WILLEMS,
Patrick DE GROOTE, Freddy OOSTERLINCK, raadsleden
Ellen LEROY, secretaris

Verontschuldigd: Jasmien JAQUES, raadslid

Afwezig:

II. UITTEKENEN VAN BELEIDSMATIG KADER MET HET OOG OP HET OPSTARTEN VAN BURGERCOÖPERATIES ROND HERNIEUWBARE ENERGIE

DE GEMEENTERAAD, in openbare zitting

Juridische grond

- het gemeentedecreet,
- het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS) Oost-Vlaanderen, goedgekeurd door de Vlaamse regering op 18 februari 2004 (in werking getreden op 24 maart 2004)
- het ministerieel besluit van 25 augustus 2009 houdende de definitieve goedkeuring van de herziening van het PRS Oost-Vlaanderen: toevoeging provinciaal beleidskader windturbines (Addendum Wind)
- het ministerieel besluit van 18 juli 2012 houdende de definitieve goedkeuring van de herziening van het PRS Oost-Vlaanderen (tweede partiële herziening)
- de beslissing van de provincieraad van 20 juni 2012 omtrent het verder zetten van het proces tot verfijning van de zoekzones voor windenergie en de modaliteiten daartoe
- Cadre de référence pour l'implantation d'éolines, goedgekeurd door de Waalse Regering op 21 februari 2013, en later wijzigingen
- het gemeenteraadsbesluit dd. 27 oktober 2016 betreffende de principiële goedkeuring tot ondertekening van het Burgemeestersconvenant
- provincieraadsbesluit van 24/04/2013 betreffende het dossier wind
- collegebesluit van 08 juni 2017 betreffende principiële standpunt rond creëren van een beleidsmatig lokaal gunstig klimaat (visie en kader) in functie van oprichten toekomstige burgercoöperaties (energie) met focus op natuurlijke bronnen (zon en wind)

Verwijzingsdocumenten

- het gemeenteraadsbesluit van de stad Eeklo dd. 16 februari 2009 betreffende de uitnodiging tot aanbidding voor het afsluiten van een contract van recht van opstal voor het plaatsen en bouwen van een windturbine
- het gemeenteraadsbesluit van de stad Eeklo dd. 17 februari 2014 betreffende een visietekst concentratiezone windturbines Eeklo-Maldegem-Kaprijke
- de presentatie van Jan De Pauw, REScoop Vlaanderen, van 30 mei 2017
- uitgebreide toelichtingsnota
- brief van REScoop Vlaanderen, Ecopower cvba rond Global Wind Day op 15 juni 2017.

Feitelijke grondslag en motivering

- door het onderschrijven van het Europese Burgemeestersconvenant engageert de gemeente zich om de CO₂-uitstoot met 40% te verminderen tegen 2030 ten opzichte van 2011.
- om deze doelstelling te halen moeten er naast het drastisch verlagen van de vraag naar energie ook maatregelen genomen worden om de energie die we nodig hebben zo duurzaam mogelijk op te wekken. Hierbij is windenergie de belangrijkste groene stroombron.
- het is belangrijk om de burgers mee te krijgen in het verhaal. Het probleem is vaak dat mensen enkel de lasten ervaren van projecten rond het opwekken van hernieuwbare energie bv. bezorgdheid over de impact van windmolenprojecten op hun woonkwaliteit.
- door voor de burgers niet alleen nadelen (lasten) maar ook voordelen (lusten) te koppelen aan hernieuwbare energieprojecten, krijgt men een groter maatschappelijk draagvlak.
- via de oprichting van burgercoöperaties, REScoops - Renewable Energy Sources cooperative, participeren burgers rechtstreeks in hernieuwbare energieprojecten, volgens de 7 ICA-principes (International Cooperative Alliance-principes): je bent als burger aandeelhouder van de coöperatie en je oogst hernieuwbare energie. Je hebt als eigenaar inspraak en bepaalt mee naar wie de stroom gaat, tegen welke prijs en wat er met de winst gebeurt.
- belangrijk is dat de gemeente een participatiemodel uitwerkt met begeleidende maatregelen, die zorgen voor een betere herverdeling van de lusten en de lasten. Hierdoor zal het draagvlak bij burgers en lokale besturen toenemen, en tevens de kans op het halen van vergunningen voor de projectontwikkelaar (verkorte vergunningsprocedure).
- de provincie streeft via haar Energielandschap naar burgerparticipatie van 20% in windmolenprojecten.
- het Cadre de référence pour l'implantation d'éolines in Wallonië schrijft een participatiepercentage van 49,98% voor.
- de gemeente kan in zijn participatiemodel onderschrijven dat minstens 40% van elk hernieuwbare energieproject wordt voorbehouden voor rechtstreekse participatie (burgers, bedrijven, gemeente).
- wettelijk kan dit bij de projectontwikkelaars niet worden afgedwongen maar het zal het sociaal-maatschappelijk draagvlak wel vergroten om dergelijke projecten te realiseren op ons grondgebied.

Stemming

- overeenkomstig artikel 35 van het gemeentedecreet wordt overgegaan tot mondelinge stemming

BESLUIT :

met algemene stemmen

Artikel 1 : om akkoord te gaan om voor nieuwe energieprojecten (o.a. zon en wind) op ons grondgebied te voorzien in een rechtstreekse participatie tot 50% (van burgers en lokale overheid) via coöperaties, welke de ICA-principes respecteren. Dit om lokale natuurlijke rijkdom voor iedereen toegankelijk te maken, en draagvlak bij de bevolking te creëren.

Artikel 2 : om akkoord te gaan dat er bij nieuwe projecten op publieke en semipublieke gronden volgende kwantitatieve en kwalitatieve gunningscriteria voor aanbesteding van toepassing zijn :

- Opzetten van een informatie- en communicatiecampagne door de bouwheer/exploitant voor, tijdens en na de bouw van het energieproject (20 ptn)
- Percentage Aanbieden aan inwoners om rechtstreeks financieel in het project te participeren (25 ptn)
- Overige tegemoetkomingen, zoals engagement tot realiseren of financieren van Rationeel EnergieGebruik en HernieuwbareEnergie projecten (of andere milieuprojecten) worden door de bouwheer/exploitant aangeboden (35 ptn)
- 2 referenties van gelijkaardige projecten waarbij o.a. informatie, communicatie en rechtstreeks financiële participatie werden uitgewerkt en gerealiseerd (20 ptn)

Voor alle overige percelen op het grondgebied het draagvlak voor het nieuw te realiseren energieproject zal worden afgetoetst a.d.h.v. diezelfde kwantitatieve en kwalitatieve criteria, doch deze niet kunnen worden opgelegd via een aanbesteding.

Artikel 3 : om een afschrift van deze beslissing te bezorgen aan de Provincie Oost-Vlaanderen, Energielandschap, REScoop Vlaanderen, Eandis, projectontwikkelaars/exploitanten/energieleveranciers, de financieel beheerder, diensthoofd grondgebiedszaken, diensthoofd omgeving, deskundige milieu en deskundige wonen.

Gedaan in zitting, datum als hierboven

In opdracht
De secretaris
get. E. LEROY

De voorzitter van de gemeenteraad
get. M-R. LOCQUET

De secretaris

Voor eensluidend afschrift

De voorzitter van de gemeenteraad

E. LEROY

M-R. LOCQUET

Inleiding en koppeling met burgemeesterconvenant

Op wereldschaal zijn duurzaamheid, milieu, klimaatverandering, energie,... hete hangijzers. Europa pleit voor een ondertekening van het 'convenant of mayors' (burgemeestersconvenant). Centraal in dat convenant staat 1 grote doelstelling : een daling van 40% van de huidige de CO2 uitstoot tegen 2030.

Op dit moment zijn er in België al 290 steden en gemeenten die het burgemeestersconvenant hebben ondertekend – Laarne is er één van (Gemeenteraadsbesluit van 27.10.2016)

Om de doelstelling te behalen moeten lokaal diverse acties worden uitgewerkt. Dit zowel naar het lokaal bestuur toe maar ook naar bedrijven, particuliere inwoners, scholen, handel, landbouw,... Binnen deze acties is rationeel energie(ge)verbruik en duurzame hernieuwbare energie een steeds aanwezige actor.

M.a.w. we moeten onze gemeente warm maken om niet alleen minder maar ook duurzamer energie te gaan gebruiken. Om dit te stimuleren kan worden gewerkt met sensibiliseringscampagnes, subsidies, groepsaankopen, ontzorgingstrajecten, ... Tevens kan worden ingezet op ontraden o.a. opleggen van boetes of hogere taksen, schaarste aan producten, verstrekken van kennis rond bepaalde grondstoffen,...

Los van kleine tastbare acties is het daarenboven minstens even belangrijk om een gedragen en goedgekeurd beleidsmatig kader te hebben waarbinnen nieuwe energieprojecten (bv. plaatsen van een nieuwe windturbine) zich kunnen bewegen met voldoende aandacht voor burgerparticipatie. Via een goedgekeurd gemeenteraadsbesluit hebben we een krachtig en duidelijk document in handen naar toekomstige energieprojecten en ontwikkelaars toe

REScoop Vlaanderen en burgerparticipatie (energie)

Wind en zon zijn gemeengoed, ze zijn met andere woorden van iedereen. Toch zien we dat door de privatisering van deze gemeengoederen de rekening grotendeels wordt betaald door de consument en de mensen van het Zuiden en de opbrengsten voor een kleine groep is weggelegd. Bijkomend zien we dat de grote spelers in de energiemarkt zich niet meer in België situeren (maar wel in Frankrijk, Duistland, Italië en Nederland). Wat we dus betalen voor onze energie die we verbruiken komt België (of lokale overheden) dus niet ten goede maar stroomt door naar een ander land.

Bv. Voor Laarne werd er in 2014 voor 207.776 MWh energie verbruikt – goed voor zo'n 3.496.840 euro. Deze cijfergegevens werden aangereikt door studie bureau Z.E.S. tijdens de thematische werkgroep hernieuwbare energie van 30.01.2017 in functie van begeleidingstraject Laarne Burgemeestersconvenant.

Dit zijn slechts twee van de knelpunten waardoor groepen van burgers zich willen verenigen en coöperaties¹ oprichten rond energie om zo een deel van de omgevingsenergie te kunnen oogsten voor eigen gebruik. Het kan immers niet zijn dat burgers enkel de 'lasten' dragen van bv. windturbines, zonnevelden, biomassacentrales,... zonder ook te kunnen deelnemen in de 'lusten' (o.a. deelname in de winst, goedkope lokale energie, gelijkwaardige inbreng rond projecten, ...)

---

¹ Definitie van een coöperatie : "... een autonome organisatie van personen die zich vrijwillig verenigen om hun gemeenschappelijke economische, sociale en culturele behoeften en ambities te behartigen door middel van een onderneming waarvan ze samen eigenaar zijn en die ze democratisch controleren."

Burgers en overheden worden best bij aanvang van hernieuwbare energieprojecten betrokken. Dit niet alleen vanuit de zijlijn maar als evenwaardige partner mét inbreng. Door deze vorm van participatie wordt een breed draagvlak, betrokkenheid en lokale verankering gecreëerd (zowel bij burgers en beleid).

De Belgische federatie REScoop, opgericht in 2010, bundelt de verschillende initiatieven rond burgercoöperaties, begeleidt hen en verenigt hen onder één noemer. Sedert 2014 is er een Vlaamse en een Waalse afdeling. Op dit moment zijn er volgende burgerinitiatieven voor hernieuwbare energie verenigt via REScoop :

Beauvent	EnerGent	Core	Volterra
BronsGroen	Klimaatpodium Brugge	Denderstroom	Zonnewind
Campina Energie	Pajopower	Ecopower (*)	ZuidtrAnt

(*) Een organisatie als Ecopower beheert op dit moment 18 windturbines, 3 waterkrachtcentrales, 1 warmtekrachtkoppeling met warmtenet, 1 pelletfabriek en 300 PV-installaties. De burgercoöperatie heeft meer dan 50.000 huishoudens die mee participeren en de geproduceerde stroom gebruiken.

Een burgercoöperatie erkent door REScoop baseert zich op de 7 ICA (internationale coöperatieve alliantie) principes : (1) Vrijwillig en open lidmaatschap, (2) Democratische controle door de leden, (3) Economische participatie door de leden, (4) Autonomie en onafhankelijkheid, (5) Onderwijs, vorming en informatieverstrekking, (6) Samenwerking tussen coöperaties, (7) Aandacht voor de gemeenschap

Toepassingsgebied Laarne

Laarne heeft zelf troeven in handen om toekomstige energieprojecten mee te helpen sturen in de richting van coöperaties die de ICA principes respecteren. We worden hiertoe ook expliciet opgeroepen via REScoop Vlaanderen (Global Wind Day).

Via infomomenten i.s.m. REScoop Vlaanderen en Vormingplus kunnen we sensibiliseren en informeren naar beleid, bevolking, bedrijven, organisaties en adviesraden rond coöperaties. Met een goedgekeurd gemeenteraadsbesluit die % aan participatiegraad vermeld hebben we een draagvlakmodel die wordt meegenomen in onderhandelingen met ontwikkelaars/exploitanten met de vraag deze na te streven.

Voor gronden van publiek en semipublieke oorsprong kunnen we kwantitatieve en kwalitatieve gunningscriteria voor aanbesteding vastleggen.

Bijkomend wordt het goedgekeurde gemeenteraadsbesluit verankerd in de doelstellingen en acties van het burgemeestersconvenant.